

Vámospércs - Nyíracsaád (Jónásrész) S.cin., Mol.c., C.ac.-
r., C.el. Fr.p.-U. Két belső lápréten kb. 50-60 + 60-70 +
3 öreg tő. (Utóbbi évek szintén szerencsés felfedezése Du-
dás M-nak és Gyarmathy I-nak.)

Bagamér- Álmosd (Nagy-ér melléke, Daruláp) Ag.a. és F.prat.
szélén Fil.-Ger. és C.ac.-r-be ületettek 20, bátorligeti
magvakból szaporított (Nagy A.) tövet Gyarmathy I-k 1989.
április 14-én. (E termőhely tudtunkkal úgyszintén nem ren-
delkezik ezzel a fajjal, viszont potenciálisan tökéletes-
nek látszik.)

!! Iris graminea L. ssp. pseudocyperus Soó.
CR. Hencida (Csere-erdő) Rob. (Eredetileg F.ps.-Q., A.tat.-
Q. és Fr.p.-U. Vö: A Gladiolus imbricatus-szal.) Az 1987-
es év nem várt felfedezése volt - különösen azért, mert
azt hittem, hogy Máthé (1939) közleményéből jól ismert az
erdő - amely a Gladiolus keresés közben történt meg (1987.
június 9-én) kb. 50-55, negyed- és egy négyzetméternyi po-
likormont találtam. Ez az alfaj teljesen új a Crisicumra,
és a Csere-erdő újbóli teljes felmérése után ez évben köz-
lésre kerül, melyben kitérek odakerülésének valószínű módjá-
ról is. Papp (Lásd ezzel párhuzamos és későbbi közleményem:
Calandrella (Term.tud. tájékoztató) ill. Bot.Közlemények.
Papp L. (1989) Mscr.) Papp-Dudás (1989)

Szerkesztőség megjegyzése: Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az
eredetileg két részben megjelentetni tervezett dolgozat befejező
részét - terjedelmi okokból - csak a következő számunkban találhat-
ják meg.

Endes Mihály:

A fenékjáró küllő (Gobio gobio L., Pisces;
Cyprinidae) új színváltozata

A faj magyarországi populációiban egy új, eddig le-
nem írt színváltozatot észleltem. E halpéldányok egy tulaj-
donságtól eltekintve, minden jellemzőjükben a tipikus hazai
ssp. obtusirostrisnak felelnek meg, összevetve a nem má-
sik három, nálunk előforduló fajával is.

Elkülönítő bélyegek: szemben a fajra jellegezetes - a
hát- és farokúszó egészére kiterjedő, szabálytalanul el-
szórt, vagy némileg sorokba rendeződött - sűrű és intenzív
pigmentmintázattal, az új színváltozatnál a farokúszón csu-
pán két, párhuzamos petty-sor található, melyek közül a
faroknyélhez közelebbi csak kb. minden második úszósugár-
ra terjed ki. A hátúszó mintázata változatosabb, de még
nagyobb fokban redukálódott. E tulajdonság minden életkor-
ra egyaránt érvényesnek bizonyult. Ugyanakkor viszont e min-
tázat tekintetében hasonlóság mutatkozik a halványfoltú kül-
lővel (Gobio albipinnatus Lukasch). Az új színváltozatnál
azonban a fej szem előtti része (orrhossz) rövidebb a mö-
göttinél (tehát nem egyenlőek), továbbá az anusnyílás az
analís úszóhoz (és nem a hasúszó tövéhez) van közelebb. E-
zek a sajátosságok pedig a fenékjáró küllő jellemzői közé
tartoznak.

Halunk előkerült a Tisza vízrendszerének számos pont-

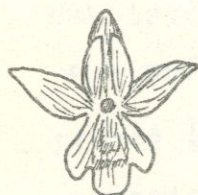
1

2

1. *Orchis coriophora*

2. *Dactylorrhiza incarnata*

3

4

3. *Dactylorrhiza majalis*

4. *Orchis laxiflora* subsp. *elegans*

5

5. *Orchis morio*

ján, így a Bózsza-, Laskó-, Lator-, Rakaca-patakából, a Sajó-folyóból, átlagosan a populációk 10-20 %-át kitevő arányban. Eltérőek a földrajzi és ökológiai viszonyok is. Észleltem hegy, domb és alföldi szinteken is, kis patakoktól bővizű folyóig. Változatosak a mederviszonyok, a folyási sebesség, a szennyezettség mértéke. Végül feltételezem, hogy a most leírt színváltozat hazánk más vizeiben is előfordul.